

РАБОТНА СРЕЩА · МТС · 30.09.2026

Национална инициатива за възраждане на аероклубната дейност

Рамка за възстановяване на териториалната
аероклубна мрежа в Република България

Петьо Кюркчийски

Председател, Аероклуб „Хвърчащите хора“
FI(M) NPPL(M)

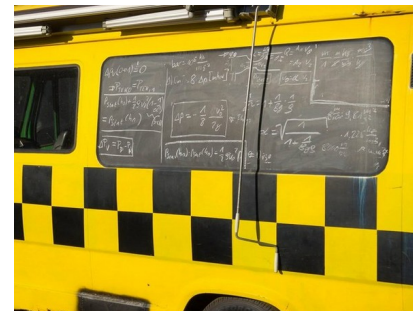

Снимка: Оги Стефанов

Откъдето тръгна идеята

Flugsportclub Neumünster, Германия · април 2019

Обикновена събота в клуба: млади хора, наставник, планер — и теория с тебешир върху клубния бус. Такава среда искаме и у нас.

Целта: място за младите хора в авиацията

Успехът се мери по броя млади хора, които минават през клуба — не по броя издадени свидетелства

До 90-те години младият човек е имал къде да отиде след училище, какво да прави с ръцете си и до кого да застане. Около двадесет площадки на ОСО. След това — прекъсване.

1

Средата

Мястото, където младите се събират около обща работа, изчезва.

2

Връзката между поколенията

Знанието на пилоти, инженери и техници няма къде да се предаде.

3

Материалната основа

Площадките остават без стопанин, техниката се разпродава.

Предлагаме не нова структура, а държавата да върне средата там, където още има хора и техника — с договор за конкретно място и измерим резултат.

Обследвахме 61 обекта в цялата страна

Летища, тревни площадки, места за излитане и кацане — оценени по риск 1–5 и потенциал 1–5

2

вече загубени

Кондофрей, Сливница

5

под риск 5 — мораториумът е спешен

Сапарева баня, Червен брег, Стара Загора, Добрич, Гоце Делчев

3

под риск 4

Узунджово, Маноле, Шумен / Градище

8

готови за пилотния проект

хора и дейност вече има на терена

Цвят = потенциал · удебелен кант = висок риск · aeroklubove-karta.vercel.app

Искане: детайлна справка от областните управители за летищата и площадките във всяка община (т. 7.2 · 60 дни)

Заплахата не е авиационна, а имотна

Продажба, преотреждане или разпореждане с общинска земя — всеки месец забавяне е риск

Обект	Какво се случва	Неотложно действие
Сапарева баня	Соларен парк; общинският дял може да бъде продаден	Мораториум; договор клуб—община
Червен брег (Икар)	Над 95 докладни по чл. 19 ЗСПЗЗ; продажби на парчета	Изваждане от списъка по чл. 19
Стара Загора	Индустриална зона; клубът без договор от 2014 г.	Кадастър и акт; разрешение
Добрич	Интермодален терминал; част от имота се разоравя	Разрешение за ползване от МО
Гоце Делчев / Мусомища	Не се ползва от 1993 г.; при отказ на МО — продажба	Кадастрална справка; забрана

Кондофрей вече показва механизма: продажба → смяна на предназначението → прекратена регистрация (08.08.2024).

Има закон, няма наредба за площадките

ИМАМЕ

- ЗГВ, чл. 43 — излитане и кацане и от оперативна площадка
- Наредба № Н-1 — кой обучава, по каква програма, какви свидетелства
- Узунджово — работещ модел общинско летище + клубен договор

ЛИПСВА

- Наредба № 2 описва площадка само за вертолети и аеростати
- Няма постоянен режим и публичен регистър за свръхлеки, планери, парапланери
- Клубът е принуден да регистрира летище — ред, разчетен до 5 700 kg

Обучението е уредено. Земята — не.

Моделът: три етапа за детето и младежа

Всеки етап е пълноценно участие — не всеки трябва да стигне до свидетелство

1

Основа

8–14 г.

Авиомоделизъм,
ракетомоделизъм, кръжок и
СИП, симулатори, помагала

ММС → **пряко на клуба**

2

Наземно обучение

от 14 г.

≥ 60 учебни часа (чл. 113 Н-1),
тренажор, наземна работа,
наставник

ММС → **пряко на клуба**

3

Летателно обучение

полет от 16 г. · свид. от 17 г.

≥ 25 летателни часа за клас А
(чл. 115), в АУЦ или клуб с
удостоверение

ММС → **целено на центъра**

Наставничеството свързва трите етапа: действащи и пенсионирани пилоти, инструктори и техници.

Първо стъпало за бъдещи пилоти и парашутисти → гражданска и военна авиация, ХЕМС, пожарогасене

Работещата рамка — четири елемента

Мораториум

Решение на МС. Не забранява сделки — спира само смяната на летателното предназначение. Може веднага.

Режим за площадки

„Постоянна оперативна площадка“ в Наредба № 2; размери по клас; публичен регистър при ГД ГВА.

Финансиране

По чл. 7–8 от Закона за младежта — пряко, без посредник. Един договор, един отчет.

Стопанисване

Теренът остава публичен. Договор ≥ 10 години, такси на разходна основа — моделът Узунджово.

Финансиране по етапи

По трите етапа от 2.2, а не според броя издадени свидетелства (т. 6.4)

Клубна база

етапи 1 и 2 · **пряко на клуба**

Персонал и наставници,
моделизъм, симулатори, учебни
помагала, мероприятия,
поддръжка на терена,
безопасност, резерв

Целеви места

етап 3 · **целево на центъра**

Летателните или парашутните
часове по програма, гориво,
застраховки на техниката и трудът
на инструктора

Извън бюджета

кандидатства се **отделно**

Въздухоплавателно средство,
хангар, полоса; ремонт на полоси
на бивши военни летища —
отделен модел

Сумите в доклада са пример, не универсална сума — всеки клуб подава свой разчет.

Страна по договора за етап 3: вариант А — клубът възлага на центъра, по действащото право; вариант Б — ММС договаря направо с центъра, с нормативна промяна.

Какво предлагаме на всяко ведомство

Пълните текстове са в глава 7 на доклада

МТС и ГД ГВА

Заповед за работна група; проект за изменение на Наредба № 2 — площадка и регистър; формуляр за досие на площадка; преход NPPL → SPL/PPL в Н-1.

ММС

Принципал на пилотния проект; заповеди и образци на договор за клубна база (етапи 1–2) и за целеви места (етап 3).

МОН

Указание и програма за кръжок и СИП; типов договор училище–аероклуб; помагала върху „Дигитална раница“.

МРРБ

Указание до общините: без промяна в ОУП/ПУП на летателен терен без становище на МТС и ГД ГВА.

МО

Разрешение за ползване в Добрич; кадастрална справка за Гоце Делчев / Мусомища; запазено летателно предназначение.

МС · МФ · ДКК

Т. 7.1 и 7.8: мораториум; акциз и ДДС при обучение; справка за Стара Загора.

Първите стъпки са решения, не разходи

Оперативният план подрежда действията по реда, в който могат да се случат

1	Мораториум и ММС за принципал	МС
2	Работна група	МТС
3	Изваждане от разпореждане по чл. 19 ЗСПЗЗ	Общини
4–5	Критерии и образци на договор	ММС
6–7	Досиета на клубове и заявления на центрове	Клубове, АУЦ
10	Избор на 5–8 пилотни клуба	ММС и ГД ГВА

18 месеца

5–8 работещи клуба с кръжок, авиомоделизъм и наставници; защитени терени с риск 5; договорени места за сертификация

Предложение за днешната среща

1

Състав

Работна група с по едно контактното лице от всяко ведомство и представители на клубовете

2

Писмени предложения

Всяко ведомство посочва точка от глава 7, предлагана редакция и основание

3

Срок

Писмени становища в срок, договорен днес

4

Следваща среща

Дата за втората работна среща — обсъждане на постъпилите предложения

Благодаря

Въпроси и дискусия

*„Там, където има авиация,
има дух, има българщина!“*

ген. Румен Радев, пилот · Дупница, 2016

Петьо Кюркчийски
Аероклуб „Хвърчащите хора“
+359 988 823 352
petyo.kyurkchiyski@gmail.com
QR: картата с 61 обекта

